

naj se ji v voški izgubljeni prstani, uhani in drugi nakiti — odškodujejo s 35.000 dinarji.

Kot največji siromak in oškodovalec po vojni se je pa pokazal naš ministrijski predsednik Nikola Pašić, ki je eden najbogatejših mož v Srbiji. Prvi bi bil rad, da se mu povrne škoda Čujmo, kaj ta „siromak“ zahteva! — Na hišah — mož je namreč mnogokratni hišni posestnik ter ima samo v Beogradu na vsakem drugem oglu svojo hišo — potem pa pride lepo po vrsti vse, kar je bilo v teh hišah. Pašić je star, ima slab spomin in v račun njegove starosti smo vzeli že marsikaj, kar je zagrešil iz pozabljenosti v naših državnih poslih, — v svoji zahtevi po odškodnini pa kaže jako bistro, naravnost presenetljiv spomin!

Kaj vam vse ne navaja! Posebno pozornost posveča — vinu. Imel ga je vseh mogočih vrst v vseh mogočih posodah in sedaj našteva: starina iz l. 1890 v treh sodih, starina iz leta 98 125 buteljkah, potem cela vrsta še drugega vina vseh mogočih letnikov, in krajev v vseh mogočih posodah in shranjenih na vseh mogočih mestih, končno 300letna slivovka itd. — vse je označeno z največjo natančnostjo, da bi si človek mogel misliti, da je g. Pašić največ volje in zanimanja v svojem dolgem življenju družil in zbilal okrog dobre kapljice in tako tudi hranil spomin samo za te nepolitične dobrote.

Neki možje imajo pa tudi druge ne precepljene stvari in v tem je tudi spomin g. Pašića bister in svež. Naštevam vam puške in samokrese, okovane z zlatom in srebrom, slike raznih kraljev, dragoceni okvirji in cigaretna doza — dar ruskega carja Nikolaja — same dragocenosti, ki naj bi se povrnilo, oziroma odškodovale z izplačilom poldruga milijona dinarjev za račun vojne odškodnine, kakor si to Pašić in drugi oblastniki — predstavljajo.

V tem, kar vidimo iz teh primerov, se zrcali naziranje naših velikov. Uboji invalidi, vdove in suče prosjačije po ulicah, bolezni, beda in lakota životari po ulicah, vojne grozote so se globoko zajedle v delavne slove in grizejo še naprej, nad vso to le revščino se pa šopiri peščica ljudi, ki pravijo: mi smo prvi, mi smo vse, naše blagostanje ne sme popustiti naša trohica, naše imetje se mora množiti, — in če ves svet propade!

Mesto varčnosti — razsipnost!

Našega finančnega ministra in demokrata Kumanudija močno skrbi za voženo gospodarsko finančno stanje naše države. Prav posebno je temu le gospodu pri sreči državni proračun za leto 1922, ki vsebuje tako milijonsko ogromne postavke na račun davkoplačevalcev da se jih boji sam gospod finančni minister. Radi letošnjega proračuna je dr. Kumanudi v takih skrbah, da vedno zabičava svojim ministrijskim tovarišem, kako naj bodo —

Nisem čutil rane, ven sem planil v jasno sonce. Nekdo je planil za mano, ne vem kedo. Pred menoj je gospod zdravnik zasledoval svojega padalca po griču navzdol in pravkar sem videl, kako ga je podrl na tla. Velika rana mu je zevala na lice.

„Krog, koče, fantje! Krog koče!“ je vpil kapitan. Vkljub trušenju in zmešanju sem opazil, da mu je bil glas izpremenjen.

Ne da bi se prav zavedal, sem uboga, se obrnil na vzhod in sem z dvignjenim nožem hitel krog ogla.

V hipu sem trčil na Andersona. Divje je zavpil in nož se mu je zablskal nad glavo. Nisem imel časa, da bi se bil bal, še je zamah visel v zraku, ko sem skočil v stran, se spotaknil — in se čez glavo in vrat zaletel po griču.

Ko sem planil skozi vrata, so že tudi uporniki, kar jih je ostalo v gozdu, hoteli proti plotu, svojim tovarišem na pomoč. Prvi, ki je imel rdečo nočno čepico na glavi, je pravkar dvigal nogo čez plot, ko sem skočil okrog ogla, in tako naglo je vse šlo, da sem bil po svojem padcu že spet po koncu. To je mož z rdečo čepico še vedno dvigal nogo čez plot. Drugi je

štedljivo z državnim denarjem. Pri vseh pridigah g. finančnega ministra pa pozablja ta gospod, da bi moral pred vsem on kot misijonar varčnosti pomesti smeti razsipnosti izpred praga svojega ministristva.

Da je g. finančni minister štedljiv in varčen v besedah, a razsipev v dejanju, nam bo pojasnil površen pogled v notranjo upravo finančnega ministristva.

Finančno ministristvo ima v proračunu ogromne poslojanke kot čisto nepotrebne izdatke. Ti ogromni izdatki finančnega ministristva so preracunani na milijonske svote, s katerimi bode plačano v novem letu precejšnje število nepotrebne uradništva v pomembnih oddelkih tega ministristva.

Kako se množi število uradnikov v finančnem ministristvu, nam naj pojasni samo pogled v oni oddelek tega ministristva, kateremu pravijo: generalna direkcija državne uprave. Po proračunu za leto 1919—1920 je bil v tem oddelku 1 direktor, 2 šefa, 1 podšef, 2 tajnika, 2 knjigovodja z enim pomočnikom ter 5 pisarjev. Vseh skupaj 13 stalno nastavljenih uradnikov. V resnici bi jih niti polovico toliko ne bilo treba. Po proračunu g. finančnega ministra Kumanudija za leto 1922 pa je v ravnomer omenjenem oddelku poleg direktorja še eden pomočnik, 2 inšpektorja in 2 načelnika oddelkov, 5 šefov in 2 podšefa odsekov, 5 knjigovodij s 3 pomočniki, 6 pisarjev in drugih uradnikov, tako, da je zdaj izkazanih 45 stalnih namestencev, mešano 13 lanskih, poleg 40 praktikantov in dnevničarjev in 10 slug.

Število osebja pa se še vedno pomnožuje, akoravno se delo nikakor ni povečalo.

Proračun finančnega ministristva v celoti je znašal leta 1919—1920 25 milijonov dinarjev, a za leto 55 milijonov. Proračun pokrajinskih finančnih uprav je štirikrat večji v l. 1922 kot leta 1919—20, a proračun okrajnih finančnih uprav pa škrat večji.

Tako, dragi čitatelji, vam štedi z državnim denarjem finančno ministristvo, ki bi moralo glede varčnosti — prednjačiti in dajati dober vzgled — vsem drugim ministristvom!

Franjo Zebot.

Vložite napovedi za dohodnino!

Za leto 1922 je treba vložiti napoved za dohodnino od 1. do 31. januarja. Kdor v tem roku ne bi vložil napovedi, temu bodo davčni uradniki odmerili dohodninski davek za leto 1922 po svoje. Proti tej odmeri ni priziiva.

Da se naši ljudje izognejo neprijetnosti napačne odmere dohodnine in da se uradnikom pri davčnih oblastih ne bo treba pri odmeri tega davka ozirati na „uradne“ podatke, domnevanja ter podatke hudobnih ovačuhov ali špičelnov, sestavite napoved o dohodkih in izdatkih v letu 1921. Ti dohodki ozir. izdatki so merodajni za odmero dohodnine leta 1922. Noben izgovor tu ne velja. Postava je postava.

gledal čez plot in nove glave so se prikazovale za njim —

Pa v teh kratkih trenutkih je bila usoda bitke odločena in zmaga je bila naša.

Gray je hitel trdo za menoj in pobil na tla debelega Andersona, eden upornikov je ležal zadet od krogle ob očinji steni samokres se je kadil v njegovi roki, tretjega je zdravnik „oskrbel.“ Od štirih, ki so prišli na dvorišče, je še samo eden ostal živ — ter zdrav in ta je vrzel svoj nož v stran in s smrtnim strahom na lice lezel čez plot nazaj.

„Streljajte, streljajte!“ je kričal kapitan. — „Sedaj pa, fantje, nazaj v kočo!“

Toda nihče ni čul njegovih besed, nihče ni streljal iz koče —

Nemoteno je priplezal zadnji padalec čez plot in ušel z drugimi vred v gozd. V treh sekundah je od vseh upornikov ostalo le še pet, ki so padli, štirje na dvorišču in eden zunaj plotu.

Zdravnik, Gray in jaz smo bežali v kočo. Vsak trenutek se je ulegnil spet oglašati strel in na dvorišču smo bili preveč izpostavljeni krogam.

Kdor ta naš nasvet ne bo upošteval in do 31. januarja ne bo poslal pristojni davčni oblasti napoved, bo to svojo malomarnost bridko občutil. Ne čakajte na poseben uradni poziv. Teli sedaj ni več.

Tajništvo Slovenske ljudske stranke je naprosilo g. prof. Vesenjaka, ki je znan strokovnjak v davčnih in finančnih vprašanjih, da napiše za „Slov. Gospodar“ nekaj vzorcev za napovedi. Gospod Vesenjaka, kot priznan prijatelj našega ljudstva je obljubil, da sporazumno z drugimi strokovnjaki sestavi za „Gospodarja“ poseben članek „Kako se napravi napoved?“

Kdor si torej sam ne zna sestaviti napovedi, naj si napiše na polo papirja vse dohodke in izdatke l. 1921. Na podlagi vzorcev ki jih bo objavil „Slov. Gospodar“ v prihodnji številki, naj potem takoj sestavi napoved. Svetujem, da napoved pokaže, predno jo odpošlje na davčno oblast, kakemu izobraženemu prijatelju. Predlagam:

1. Sestavite si takoj seznam dohodkov in izdatkov v vašem gospodarstvu za l. 1921.

2. V vsaki občini ali županiji naj krajevni odbor naše stranke pri cerkvi ali na kakem drugem primernem kraju ustanovi pisarno za sestavljanje napovedi. Sodelujejo naj vsi naši izobraženci in odborniki.

3. Ako je komu kaj nejasno, obrnite se nemudoma na Tajništvo Slovenske ljudske stranke.

4. Pri cerkvi razglasite vse to, ali pa, kar je najbolje, kar glasno prečitajte prihodnjo nedeljo pred cerkvijo ta članek. Opozorite vse, ki so podvrženi dohodnini, o posledicah, če ne vložijo do 31. januarja napovedi. Osebito sporočite ljudem, da bo „Slov. Gospodar“ prinesel članek o sestavi napovedi. Naj dotične članke dobro shranijo.

5. Napoved napišite kar na navadni polni papirja. Naslov: „Davčna oblast v“ potem napišite najprvo dohodke, potem pa izdatke. Napišite datum, ter se podpišite s polnim imenom. Napovedi lahko pošljete po več skupaj v enem kuvertu najbolje priporočeno.

6. Vsako napoved prepisite in prepis dobro shranite. Ako bi vas davčna oblast kasneje kaj „lovila“, vam prepis napovedi takoj pove, kaj ste meseca januarja napovedali.

Sadjarji in ljubitelji sadjarstva!

Odveč bi bilo pisati o gospodarskem pomenu sadjereje za našo ožjo domovino Slovenijo, predvsem pa za bivše Spod. Stajersko. Naše podnebje in talne razmere omogočajo pridelovanje prvovrstnega, finega namiznega sadja, ki lahko tekmuje s sadjem vseh naprednih sadjerskih držav. Naše sadje uživa svetovni sloves in si je priborilo leta 1900 na mednarodni razstavi v Parizu najvišje odlikovanje: zlato kolajno. Gotovo lepo priznanje in najboljši dokaz o izborni kakovosti našega sadja!

Dim se je razknil in tedaj smo videli, kako ceno smo plačali za zmago —

Hunter je ležal nezavesten pri svoji strelni luknji. Jack pa pri svoji prestreljen skozi glavo in mrtev, in sredi koče je graščak podpiral kapi tana, oba sta bila bleda kakor smrt.

„Kapitan je ranjen!“ je dejal Trelawney.

„So pobegnili —?“ je vprašal kapitan Smollett.

„Kakor hitro so jih noge nesle!“ je odgovoril zdravnik. „Pet pa jih ne bo nikoli več bežalo!“

„Pet —!“ se je veselil kapitan. — „Glej, to je bolje, nego smo pričakovali!“ — Ostane jih še devet proti štirim! Izpočetka nas je bilo sedem proti devetnajstim!“

Pripomniti moram, da jih je kapitan še vedno preveč računal. Moč, ki ga je graščak obstrelil pri topu, je tudi umrl na svoji rani. Le osim jih je še torej bilo živih. Seveda smo to zvedeli šele pozneje.

XXII.

Uporniki se niso več vrnili, tudi noben strel se ni več oglašil. „Dobili

Toda, če pogledamo sedaj malo na tančeneje tudi naše sadonosilke, se prepričamo, da le-ti ne zaslužijo zlato kolajno in se nahajajo — redke izjeme izvzete — večinoma v zelo slabem stanju. Naravnost nečuvno je, da ne znamo bolje izrabiti izredno ugodnih naravnih prilik (podnebnih, talnih, gospodarskih itd.) ki jih nudi krasna naša domovina osobito za pridelovanje sadja! Milijonski zakladi leže tukaj zakopani in trebali bi jih samo dvigniti! S primernim umnim oskrbovanjem, rednim gnojenjem, zatiranjem škodljivcev in sadnih bolezni, skrbnim spravljajem, vestnim in pravilnim sortiranjem sadja bi lahko sadne pridelke podvojili, ter dosegli dva do trikrat višje dohodke iz naših sadovnjakov!

Vse to pa ne dosežemo brez noč, temveč se le na podlagi temeljite, temeljne priprave. Najprej se moramo marljivo učiti, seznaniti se vsaj z glavnimi pravili, od katerih je odvisen uspeh v tej kmetijski panogi. Vsem o nim, ki so po čitanju mojih iskreno za pisanih vrstic sklenili, preokreniti na novo pot, svetujem, da pristopijo k „Sadjarskemu društvu za Slovenijo“ s sedežem v St. Jurju ob juž. žel. — Omenjeno društvo, ki se je osnovalo meseca svečana lanskega leta, ima na men, podpirati in pospeševati sadjerejo Slovenije potom predavatelj krajskih in daljših tečajev, nakupom in razpečevanjem sadjarskih potrebščin, orodja, strojev, sredstev za zatiranje škodljivcev in bolezni na sadnem drevu svojim članom po znižanih cenah. — Društvo izdaje nadalje svoje strokovno glasilo: „Slov. Sadjar“, ki izhaja mesečno in prinaša aktualne in poučne članke o sadjarstvu in vrtnarstvu iz peresa naših domačih strokovnjakov.

Vsako, ki pošlje na označeni naslov letno udnino v znesku 10 dinarjev, se vpiše kot član in ima pravico, do vseh ugodnosti društva, ter dobiva vrhutek mesečnik „Slov. Sadjar“.

Časna dolžnost vsakega naprednega sadjarja in lastnika sadonosnika je, da pristopi kot član k temu prekorisnemu društvu, ki deluje v povzdigo in napredek veljavne kmetijske panoge — našega sadjarstva!

Jos. Priol, Maribor.

Davorin Krajnc, nar. posl.:

Ob Novem letu

si voščijo vsi prijatelji in znanci, zdravo, veselo in srečno Novo leto.

Marsikdo gleda s strahom v novo leto, posebno tisti, ki je v starem doživel bridke izkušnje, skrbi in trpljenja. — To skušnjo ima pa naš narod. Leto je minilo, odkar si je izbral svoje zaslopnike, z veseljem seveda, ker so mu mnogo obetali, da volk kmeti kmeta, kazali žulje na rokah, ki so bili samo za parado ob volitvah. — prejel jih ni bilo in sedaj so jih prekleli z mehko deviško kožico. Kaj pa so prinesli narodu od svojih obljub? Kancelparagrafi je zasluga samostojnih, drugo, kar kažejo, da so dobrega

so svoj delež za danes!“ je dejal kapitan. Imeli smo mir pred njimi in časa dovolj, da smo se pobrigali za naše ranjence in si skuhalo obed.

Kuhala sva z graščakom vkljub nevarnosti zunaj pred kočo. Pa še tam so nama grenili delo glasni stoki in vzdih ranjencev pod zdravnikovim nožem.

Od osmih, ki so padli v bitki, so dihal še samo trije, — upornik, ki je padel pri strelni luknji, Hunter in pa Smollett. In od teh treh sta bila prva dva izgubljena. Upornik je umrl pod zdravnikovim nožem in Hunter spleh ni več prišel do zavesti. Ves dan je umiral in hropel kakor stari bol pri nas doma, ko ga je zadela kapa. Puškini udarci mu je polomili rebra in ranil prsi in pri padcu si je natrl črepanjo. Po noči je mirno izdihnil — svojo dušo.

(Dalje prihodnjim.)

Darujte za Tisk. dom!